

Fylkesmannen i
NORDLAND

Samling i Bodø november 2017

- vinner til Nordlands beste

Tema

Vandelskravet – Forhold som blir kjent i
bevillingsperioden

Inndragning (pga. vandel)

Prikktildelingssystemet – Vedtak om prikktildeling
og inndragning

Ulike bevillingstyper og arrangementer

Vandelskravet

Bevillingshaver skal oppfylle kravet til uklanderligandel i § 1-7b i hele bevillingsperioden

- Derfor hovedsakelig nye forhold som har oppstått etter at bevilling er gitt som må vurderes
- Også forhold som forelå på søknadstidspunktet, men som ikke var kjent eller ble opplyst under søknadsbehandlingen skal vurderes.

NB! Merk 10-års grensen i § 1-7b

Opplysnings- og meldeplikten i § 1-15

Bestemmelsen et viktig virkemiddel i kontrollen av om vandelskravet til enhver tid er oppfylt

- skatte- og avgiftsmyndighetene og politiet plikter av eget tiltak uten hinder av taushetsplikt å opplyse om forhold av betydning for bevillingen

Politiet

- skal opplyse om brudd på alkoholloven og bestemmelser som har sammenheng med alkohollovens formål

Skatte- og avgiftsmyndighetene

- skal opplyse om forhold som angår alle deler av skatte-, avgifts- og regnskapsloven som kan ha betydning for bevillingen

Kommunens vandelsvurdering

Tar stilling til om de mottatte opplysninger er av en slik karakter at det har betydning for vandelen

- Bevillingshavers økonomiske vandel: Brudd på skatte-
loven, skattebetalingsloven, ligningsloven, merverdi-
avgiftsloven osv.
- Politiet: domfellelser/bøter, påtaleunnlater, politirapporter

Inndragning etter § 1-8

Inndragning kan skje når:

- Bevillingshaver og andre med vesentlig innflytelse ikke lenger oppfyller vandelskravet
- Bevillingshaver ikke oppfyller sine forpliktelser etter alkoholloven/alkoholforskriften
- Bevillingshaver har overtrådt bestemmelser i annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål
- Ved gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet
- Ved gjentatt diskriminering på skjenkestedet, jf. strl. § 186 (hatkriminalitet-religion, etnisitet, kjønnsidentitet...

Kommunens saksbehandling - Inndragning

Dersom det opprettes sak

- Forhåndsvarsel, jf. fvl. § 16 – anledning til å uttale seg
- Saksutredning – Vurderer fakta opp i mot aktuelle lovbestemmelser – Subsumsjon – Utreder i samsvar med kravene i fvl. § 17
- Treffer vedtak om inndragning – vedtaket skal begrunnes, jf. fvl. § 25 - opplyser om klagerett og klagefrist
- Dersom klage: Foretar forberedende klagebehandling
- Dersom inndragningsvedtaket opprettholdes: Saken oversendes fylkesmannen

Bakgrunnen for prikktildelingssystemet

- Avdekket store utfordringer knyttet til overskjenking og skjenking til mindreårige
- Få kommuner som foretar inndragning sett i forhold til innrapporterte overtredelser
- Manglende reaksjoner ved overtredelser gir useriøse aktører et fortrinn på bekostning av de seriøse
- Skal sikre at brudd på lovverket blir fulgt opp
- Manglende oppfølging i form av inndragning svekker den preventive effekten av inndragningsbestemmelsen
- Forenkling av saksbehandlingen
- Større grad av likhet, forutberegnelighet og rettssikkerhet

Litt om reglene for prikktildeling

Obligatorisk prikktildelingsystem innført, jf. §1-8 tredje ledd (jf. alkoholforskriften kap. 10)

«Departementet fastsetter i forskrift nærmere bestemmelser om inndragning av bevillinger etter første og annet ledd, herunder saksbehandlingsregler og standardiserte reaksjoner for ulike typer overtredelser»

Prikktildelingssystemet

- 12 prikker gir inndragning
- De enkelte brudd vil gi 1, 2, 4 eller 8 prikker
- Flere prikker ved skjerpene omstendigheter
- Opptjeningstid på 2 år – fortløpende foreldelse
- Minstereaksjon – inndragning i 1 uke

Antall prikker

8 prikker, dvs. det høyeste antall prikker som kan tildeles

- Salg, utlevering eller skjenking av alkohol til mindreårige
- Brudd på bistandsplikten, dvs. personer som er ute av stand til å ta vare på seg selv eller som framstår som hjelpeløse
- Brudd på kravet om forsvarlig drift
- Hindring av kommunal kontroll

4 prikker

- Salg og skjenking til åpenbart påvirket person
- Brudd på salgs- og skjenketidsbestemmelsene
- Skjenking av alkoholholdig drikk over 22% til personer mellom 18 og 20 år
- Brudd på alderskrav for den som selger eller skjenker alkoholholdig drikk

Antall prikker

2 prikker

- Åpenbart påvirket person befinner seg i lokalet
- Mangler ved bevillingshavers system for internkontroll
- Manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens fastsatte frist
- Manglende betaling av gebyr innen kommunens fastsatte frist
- Brudd på regler om styrer og stedfortreder
- Gjentatt diskriminering
- Gjentatt narkotikaomsetning

Antall prikker

1 prikk

- Brudd på reglene om alkoholfrie alternativer
- Brudd på reglene om plassering av alkoholholdig drikk på salgsstedet
- Brudd på reglene om skjenkemengde for brennevin
- Brudd på vilkår i bevillingsvedtaket
- Konsum av medbrakt alkohol
- Gjester tar med alkohol ut
- Brudd på reklameforbudet

Adgang til å tildele færre prikker - § 10-4

Ved helt spesielle og svært formildende omstendigheter kan det deles ut færre prikker enn det som følger av § 10-3

Eksempler:

- bruk av falsk legitimasjon av svært god kvalitet og personen i tillegg i ser mye endre ut enn personer på tilsvarende alder
- det nytes medbrakt alkohol eller alkohol tas med ut av lokalet i situasjoner der det er nærmest umulig for bevillingshaver å oppdage dette
- et tilfelle der det observeres bruk av narkotika hvor bevillingshaver har etablert gode kontrollrutiner i samarbeid med politiet for å forhindre dette

Adgang til å tildele flere prikker - § 10-4

Dersom det foreligger svært skjerpene omstendigheter kan kommunen tildele flere prikker enn det som følger av §10-3

- Tilfeller der omstendigheter knyttet til overtredelsen som i stor grad øker overtredelsens av alvorlighet
- Omstendigheter som øker bevillingshavers klanderverdighet
- Tilfeller der bevillingshaver ikke har foretatt seg noe for å avhjelpe at en overtredelse har funnet sted
- Tilfeller der det foreligger grov uaktsomhet eller forsett

Eksempler: lav alder, flere likeartede brudd, bevisst overskjenking til mindreårig, lang tid siden skjenketidens slutt osv.

Flere enn 12 prikker - Økning av inndragningslengden

Dersom bevillingsstedet i løpet av 2 år får flere enn 12 prikker skal inndragningslengden utmåles etter følgende skala:

- 1 prikk – 1 dags inndragning
- 2-3 prikker – 2 dager inndragning
- 4-5 prikker – 3 dager inndragning
- 6-7 prikker – 4 dager inndragning
- 8-9 prikker – 5 dager inndragning
- 10-11 prikker – 6 dager inndragning
- 12 prikker – 7 dager inndragning

Saksbehandling ved prikktildeling – F § 10-5

- Prikktildeling anses som enkeltvedtak
 - Krav om forhåndsvarsel – kan sendes sammen med kontrollrapport
 - Kommunen må fatte vedtak om prikktildeling
 - Vedtaksmyndigheten kan delegeres
- Klageadgang til Fylkesmannen ved hver prikktildeling
 - Kan utsette å klage, men dersom det klages må kommunen foreta forberedende klagebehandling
 - Opprettholdes vedtaket oversendes saken til Fylkesm.

Inndragning på bakgrunn av prikktildelings- systemet – F § 10-6

NB! Brudd på vandelskravet etter §-7b er ikke
omfattet av prikktildelingssystemet

Kommunens saksbehandling:

- Forhåndsvarsel, jf. fvl. § 16 – frist for uttalelse
- Dersom tildeling av prikker danner grunnlag for inndragning må varselet gjelde inndragningsvedtak
- Delegasjon – Hvor ligger myndigheten ?
- Vedtak om inndragning bør iverksettes innen 4 uker
- Klage – forberedende klagebehandling
- Ved fastholdelse – saken oversendes Fylkesmannen

Fylkesmannen i
NORDLAND

Bevillingstyper - Arrangementer

- vinner til Nordlands beste

Bevillingstyper, jf. § 1-6, kap. 3 og 4

- Ordinær salgs- eller skjenkebevilling – 4 år
- For en bestemt del av året – sesong eller 1-4 år
- Bevilling for en enkelt bestemt anledning – krav om begivenhet
- Ambulerende skjenkebevilling
- Salgsbevilling utvidet til å omfatte innførsel eller tilvirkning for salg i egen virksomhet
- Skjenkebevilling kan utvides tilsvarende, jf. § 4-2

Ambulerende skjenkebevilling eller bevilling for en enkelt bestemt anledning – Hva er forskjellen

- Bevilling for en enkelt bestemt anledning gjelder:
 - både salg og skjenking, jf. § 1-6 annet ledd
 - åpne arrangement i forbindelse med en enkelt bestemt anledning
- Ambulerende skjenkebevilling, jf. § 4-5
 - lukket arrangement (sluttet selskap)
- Behandlingsmåten:
 - Ambulerende skjenkebevilling er gitt på forhånd - Ikke krav om innhenting av uttalelse fra politiet og sosaltj.
 - Full saksbehandling på bevilling for en enkelt bestemt anledning

Andre likheter/ulikheter mellom de to typer bevillinger

- Vandelskravet:
 - Gjelder for bevilingshaver, styrer og stedfortreder
- Kravet om kunnskapsprøve gjelder ikke ved bevilging for en enkelt bestemt anledning og ved ambulerende bevilging
- Krav om styrer og stedfortreder:
 - Gjelder i utgangspunktet, men det kan gis unntak for stedfortreder

Andre likheter/ulikheter

- **Bevillingsgebyr:**
 - Følger de vanlige satser ved bevilling for en bestemt enkelt anledning, dvs. min. kr. 4900,- ved skjenking (17)
 - Gebyret kan i «særlige tilfeller» settes ned
 - Ved ambulerende bevilling er gebyret kr. 350,- pr gang

Når oppfyller et arrangement vilkårene for å få (låne) en ambulerende skjenkebevilling

Momenter:

- Lukket arrangement (sluttet selskap)
- Deltakerne må være personlig invitert
- Må være påmeldt før arrangementet starter
- Må ha en eller annen tilknytning til hverandre og til den som inviterer
- Arrangementet må ikke være åpent for utenforstående
- Ingen grense i forhold til antall deltakere, men jo flere som er invitert, jo vanskeligere vil det være å dokumentere at arrangementet er «lukket»

Ambulerende skjenkebevilling

- Sluttet selskap omfatter ikke:
 - foreninger, klubber, idrettslag
 - studentfester, bygdefester, kundekvelder, mat- og vinkurs, kunstutstillinger, «damenes aften»
- Hvis usikkerhet om arr. er sluttet lag – undersøk:
 - hvordan deltakerne er invitert
 - hvordan de melder seg på
 - når fristen for påmelding er
 - hvilken tilknytning deltakerne har til den/de som inviterer

Ambulerende skjenkebevilling - fortsettelse

- sjekke eventuell annonsering – aktiv bruk av internett/sosiale medier
- google arrangementet
- Tilfeller hvor ambulerende bevilling er ment benyttet
 - Bryllup, jubileum og lignende arrangementer med et bestemt formål (lukket arrangement)

NB! Kan ikke kjøpe alkohol engros

Bevilling for en enkelt bestemt anledning

- Bevillingen må knytte seg til en bestemt begivenhet
 - Arrangement som er åpne for allmennheten
 - Avgrenset varighet

- Rett til å kjøpe alkohol engros dersom:
 - styrer og stedfortreder har bestått kunnskapsprøven
(bør fremgå av bevillingsdok. at bevillingshaver kan kjøpe engros)

Bevilling for en enkelt bestemt anledning

- Sanksjonsmuligheter – Inndragning ikke aktuelt for enkeltstående arrangementer
 - Forhold kan vektlegges ved (senere) søknadsbehandling
- Alminnelig skjenkebevilling kan for en enkelt bestemt anledning utvides til å gjelde utenfor skjenkestedet
 - Risiko for skjenkestedet – sanksjoner kan få følger for den opprinnelige bevillingen
 - Prikktildelingssystemet

Festivaler/mat- og vinmarkeder/messer o.l.

- Øl- og vinsmakinger anses som skjenking og krever skjenkebevilling
 - kan ikke finne sted i salgslokaler, jf. §§ 3-1 og 4-1
 - utdeling av smaksprøver uten bevilling er ikke tillatt
 - ikke lov med gratis smaksprøver, jf. § 8-6a (utdeling av alkohol i markedsføringsøyemed)
- Betaling:
 - for hver enkelt smaksprøve
 - kan inngå i inngangsbillett/kursavgift

Alternative løsninger – festivaler mv.

Alt. 1. Smaksprøver kun fra skjenkested med bevilling

Type bevilling: Enkelt bestemt anledning eller utvidet eksisterende bevilling

- smaksprøver kan skjenkes fra skjenkesteder som er en avgrenset del av festival/messeområdet
- ikke smaksprøver på enkeltstands (på det øvrige messeområdet)

Alt. 2. Hver stand får egen skjenkebevilling

Type bevilling: Enkelt bestemt anledning

- Hver stand (produsent/leverandør) vil betegnes som et skjenkested og hver produsent sin egen bevillingshaver
- Kan medføre mange søknader ved store arrangement

Alternative løsninger - fortsettelse

Alt 3. Det gi en felles bevilling til arrangøren for hele arrangementet som inkluderer de enkelte stands

Type bevilling: Ordinær bevilling, en bestemt del av året eller for en enkelt bestemt anledning

- Det gis en skjenkebevilling for hele arrangementet
- Bevillingshaver (arrangør) har ansvar for all skjenking på hele festival/messeområdet, også smaksprøver fra de enkelte stands

§ 8-9 om serverings- og drikkeforbud

- Lovens utgangspunkt
 - all servering av alkohol mot vederlag krever bevilling (jf. §§ 1-4 og 4-1)
- Ikke bevillingsplikt når:
 - verten holder drikkevarene (dvs. uten vederlag)
 - deltakerne har betalt for drikkevarene på forhånd (spleiselag)
 - gjestene nyter medbragt

§ 8-9 fastsetter at det for enkelte typer lokaler, steder og sammenhenger kreves bevilling selv om skjenkingen skjer uten vederlag

- på slike steder er det også forbudt å drikke alkohol dersom det ikke skjer i samsvar med gitt bevilling
- forbudet rammer den som serverer, den som drikker og den ansvarlige for stedet

Bestemmelsens formål:

- det skal ikke brukes alkohol i lokaler hvor allmenheten ferdes, uten at det er underlagt bevillingssystemets kontroll

NB! Politiets ansvar

Lokaler og steder som omfattes av forbudet

1. Serveringssteder
2. Alment tilgjengelige lokaler
3. Forsamlingslokaler eller felleslokaler
4. Andre steder der offentlige møter, fester, utstillinger eller andre tilstelninger finner sted
5. På gate, torg, vei, i park eller på annen offentlig plass
6. På skip, fly, tog, buss eller annet innenriks transportmiddel for allmenheten

Unntakene i § 8-9

- Lokaler som nevnt i nr. 1, 2 og 3:
 - Eier, leier, driver eller ansatt kan likevel disponere lokalene til eget bruk ved sluttet selskap
- Lokaler som nevnt i nr. 3:
 - Beboer i borettslag eller annet boligsamvirke kan benytte lokalene til eget bruk ved sluttet selskap
- Lokaler som nevnt i nr. 2 og 3:
 - Privatperson kan benytte lokalene for en enkelt bestemt anledning til sluttet selskap, og utleier ikke er involvert

Eksempler på tilfeller hvor det ikke kreves skjenkebevilling – Personer med tilknytning til stedet, § 8-9, 3. ledd

- Eieren av et kunstgalleri kan invitere sine nærmeste venner (sluttet lag) til julebord i sitt eget galleri, og servere alkohol uten bevilling
- En Rotary-klubb som eier sitt eget klubblokale kan ha medlemsmøte for klubben og servere alkohol uten vederlag
- På en arbeidsplass kan de ansatte (sluttet lag) ha fest i egne lokaler og servere alkohol uten vederlag
- Beboer i et borettslag/sameie kan invitere sine venner (sluttet lag) til egen 40-årsdag i sameiets felleslokale og servere alkohol uten vederlag
- Et skjenkested kan ha avdelingsfest for egne ansatte (sluttet lag) på eget skjenkested og servere alkohol uten vederlag, når bevillingsvirksomheten ikke utøves

Lokaler som leies eller lånes av privatperson

- § 8-9, fjerde ledd

Unntaket gjelder kun allment tilgjengelige lokaler og felleslokaler når lokalet benyttes av privatperson for enkelt bestemt anledning (NB! Ikke serveringssted)

- Kun private arrangement
- Lånt eller leid lokale som alternativ til eget hjem
- Alkohol må alltid skaffes til veie av privatpersonen selv
- Utleier/utlåner må ikke være involvert i arrangementet - et absolutt krav

Dersom utleier står for innkjøp/servering av mat og drikke kreves det bevilling selv om dette gjøres uten vederlag

Eksempler på tilfeller hvor det ikke kreves skjenkebevilling

- Kari skal feire 50-årsdag og har leid rådhusets aula (allment tilgjengelig lokale) fordi hun har for lite plass hjemme til familie og venner (sluttet lag). Hun står selv for innkjøp av mat og alkoholholdig drikke. Hun har leid inn hjelp til serveringen
- Per inviterer 30 venner (sluttet lag) til sommerfest og har leid naboens vellhus (forsamlingslokale) for anledningen. Han har bestilt mat som leveres fra et cateringfirma, men vennene tar med seg egen drikke

Tilfeller der det likevel MÅ søkes om skjenkebevilling

- Per og Kari har leide et selskapslokale (forsamlingslokale) til bryllupsfest for venner og familie (sluttet lag). De kjøper inn alt av drikkevarer selv, bestiller mat fra et eksternt cateringfirma og takker ja til at ..

Fortsettelse

- .. selskapslokalet (utleier) stiller med serveringspersonell til å hjelpe til under middagen
- Anne og Ola feirer sølvbryllup og inviterer familie og venner (sluttet lag) til fest. De har leid et selskapslokale (forsamlingslokale) som leverer mat og mineralvann til festen. Anne og Ola kjøper selv inn alkoholen som skal serveres